

Χαιρετισμός Προέδρου Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου

Δρα Χρύσανθου Γεωργίου

**ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ
ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ**

8 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Αγαπητοί,

Βρίσκομαι σήμερα ενώπιον σας όχι απλά ως Πρόεδρος της Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου, αλλά και ως γονιός και ενεργός πολίτης αυτής της κοινωνίας. Αναγνωρίζοντας την ανάγκη της κοινωνίας να ενημερώνεται με ένα έγκυρο, υπεύθυνο και αντικειμενικό τρόπο για το θέμα των εξαρτήσεων και ειδικά σε συνέχεια δημοσίευσης κάποιων συμβάντων που έχουν δει πρόσφατα το φως της δημοσιότητας, στέκομαι απέναντι σας με μεγάλη υπευθυνότητα και σοβαρότητα με στόχο την ενημέρωσή σας σχετικά με την αντιμετώπιση των αναδυόμενων προκλήσεων στον τομέα της εξάρτησης βασιζόμενος σε δεδομένα και επιστημονικά τεκμηριωμένες πρακτικές.

Τα τελευταία χρόνια έχουν εντοπιστεί στην Κύπρο περιστατικά ανήλικων που αντιμετωπίζουν πρόβλημα χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, τα οποία δεν εξυπηρετούνταν από τις υφιστάμενες υποδομές, όπως είναι α) οι ανήλικοι με έλλειψη υποστηρικτικού οικογενειακού περιβάλλοντος οι οποίοι εξαιτίας της χρήσης ουσιών δεν μπορούσαν να εξυπηρετηθούν από τους υφιστάμενους ξενώνες εφήβων των ΥΚΕ, β) οι ανήλικοι των οποίων το προφίλ χρήσης απαιτεί εντατική θεραπεία σε εσωτερική βάση, εφόσον τα υφιστάμενα προγράμματα ανηλικών λειτουργούν μόνο σε εξωτερική βάση και γ) οι ανήλικοι κατηγορούμενοι στο πλαίσιο του «Περί Θεραπείας Κατηγορουμένων, Χρηστών ή Ουσιοεξαρτημένων Προσώπων» Νόμου του 2016, ως έχει τροποποιηθεί, εφόσον μέχρι στιγμής δεν ήταν δυνατή η έκδοση διατάγματος θεραπείας σε Κέντρο εσωτερικής διαμονής.

Σε απάντηση αυτής της μεγάλης πρόκλησης και μετά από πολύχρονες προσπάθειες, είμαστε σήμερα στην θέση να ανακοινώσουμε τη δημιουργία του Κέντρου αυτού. Το κέντρο αυτό θα χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου από την

ΑΑΕΚ. Θα παρέχει εντατική θεραπεία σε ανήλικους που αντιμετωπίζουν πρόβλημα χρήσης ουσιών εξάρτησης σε ένα πλαίσιο εσωτερικής διαμονής και το οποίο αναμένεται να ξεκινήσει τη λειτουργία του τον Μάρτιο. Σύντομα ελπίζουμε ότι θα ενισχύσουμε την δομή αυτή και με την λειτουργία ανοικτού εντατικού ημερήσιου προγράμματος για τους ανήλικους. Περισσότερα για τη λειτουργία του Κέντρου θα ακούσουμε από την επιστημονική συντονίστρια του προγράμματος και της Αγίας Σκέπης, κ. Τίνα Παύλου.

Ακόμη είμαι στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσω ότι το Πρωτόκολλο για την Παραπομπή Ανήλικων / Νεαρών που Αντιμετωπίζουν Πρόβλημα με τις Ουσίες Εξάρτησης από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας στα Θεραπευτικά Κέντρα των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας «ΠΕΡΣΕΑΣ» και «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ» με στόχο τη βέλτιστη διαχείριση των περιστατικών ανηλίκων, έχει τεθεί επίσημα σε εφαρμογή.

Με αφορμή τα περιστατικά ανήλικων νεαρών χρηστών, εξαρτησιογόνων ουσιών, που εντοπίστηκαν στις διάφορες υπηρεσίες κατά τα τελευταία χρόνια και μέσα από τις προσπάθειες όλων των εμπλεκόμενων φορέων για τη βέλτιστη διαχείρισή τους, διαπιστώθηκε η ύπαρξη κενών και αδυναμιών εκ μέρους της πολιτείας αναφορικά με το χειρισμό των περιστατικών αυτών. Στο πλαίσιο αυτό εντοπιστήκαν μεταξύ άλλων και δυσκολίες στο επίπεδο συνεργασίας μεταξύ των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας και Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.

Το πρόβλημα της χρήσης είναι ένα σύνθετο, πολυπαραγοντικό και πολυδιάστατο θέμα, συνεπώς και η αντιμετώπιση του πρέπει να είναι τέτοια. Η προσέγγιση της Εθνικής Στρατηγικής 2017-2020 αλλά και του Σχεδίου Δράσης 2017-2020 καταστούν σαφές την ισόρροπη σημασία που πρέπει να δίνεται σε όλους τους Πυλώνες για την αντιμετώπιση της εξάρτησης.

Συγκεκριμένα σε ότι αφορά την πρόληψη για την οποία γίνεται συζήτηση το τελευταίο διάστημα θα ήθελα να αναφέρω ότι μέσα από το Σχέδιο Δράσης 2017-2020 στον Πυλώνα της Πρόληψης προωθούνται τρεις κύριες προτεραιότητες: α) η προώθηση υγιούς τρόπου ζωής ανάμεσα σε παιδιά και νέους που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, β) η δημιουργία αποτρεπτικού

περιβάλλοντος ως προς τη χρήση και γ) η εφαρμογή προγραμμάτων έγκαιρης παρέμβασης.

Οι προτεραιότητες αυτές αποσκοπούν στην παροχή στήριξης σε άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού για την υιοθέτηση υγιούς τρόπου ζωής, την ενίσχυση της πρόσβασης παιδιών και νέων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες σε υποστηρικτικές υπηρεσίες, την προώθηση περιβαλλοντικών δράσεων για την πρόληψη ή/ και την καθυστέρηση των εξαρτητικών συμπεριφορών στο οικογενειακό περιβάλλον, στο περιβάλλον του στρατού, στο περιβάλλον του σχολείου, στο διαδίκτυο και στην κοινότητα και την εφαρμογή έγκαιρων, πρώιμων παρεμβάσεων σε συγκεκριμένες ομάδες υψηλού κινδύνου.

Η έρευνα του κοινωνικού κόστους των παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών στην Κύπρο για το έτος 2016 κατέδειξε ότι μόλις το 1.7% δαπανείται σε προληπτικά και ερευνητικά προγράμματα. Η ΑΑΕΚ, παρά τα περιορισμένα της κονδύλια, αναγνωρίζοντας τη σημασία της ενίσχυσης της πρόληψης έχει τριπλασιάσει από το έτος 2009 το ύψος του κονδυλίου που δαπανάται στην πρόληψη επιχορηγώντας προληπτικά προγράμματα που εφαρμόζονται Παγκύπρια είτε με εξ'ολοκλήρου χρηματοδότηση από την Αρχή είτε μέσω συνεταιριστικών προγραμμάτων.

Όλα τα προληπτικά προγράμματα τα οποία λειτουργούν στην Κύπρο κάτω από τον συντονισμό της Αρχής και αφορούν τους νέους, τα τυχερά παιχνίδια και τις γυναίκες και το αλκοόλ θα παρουσιαστούν στη συνέχεια.

Είναι γεγονός ότι στις μέρες μας εμφανίζονται με ραγδαίους ρυθμούς νέες μορφές εξάρτησης, όπως είναι η παθολογική ενασχόληση από τα τυχερά παιχνίδια, φαινόμενο που αποτελεί νέα πρόκληση σε επίπεδο χάραξης και εφαρμογής πολιτικών. Συνεπώς η φιλοσοφία αντιμετώπισης των εξαρτήσεων απομακρύνεται από μια ουσιοκεντρική προσέγγιση έτσι ώστε να αντιμετωπίζεται με ένα ενιαίο και σφαιρικό τρόπο. Το πρώτο Σχέδιο Δράσης για την «Αντιμετώπιση της Παθολογικής Ενασχόλησης με τα Τυχερά Παιχνίδια (2019-2020)» της ΑΑΕΚ διαμορφώθηκε έχοντας ως βάση την παρούσα κατάσταση από τα διαθέσιμα αποτελέσματα ποσοτικών ερευνών και τις ανάγκες που προκύπτουν από αυτή, καθώς και τις δυνατότητες, σε επίπεδο

οικονομικών και ανθρωπίνων πόρων, για υλοποίηση από τις υφιστάμενες υπηρεσίες.

Παράλληλα η ΑΑΕΚ έχει προχωρήσει στην έγκριση και αδειοδότηση των εξειδικευμένων θεραπευτικών Κέντρων για τα άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα από την παθολογική ενασχόληση από τα τυχερά παιχνίδια και στην προκήρυξη προληπτικού προγράμματος για τους νέους σε Παγκύπρια βάση. Το ΣΔ αλλά και το προληπτικό πρόγραμμα θα παρουσιαστεί εκτενώς στη συνέχεια.

Η κοινωνική επανένταξη των ατόμων που αντιμετωπίζουν ή αντιμετώπιζαν στο παρελθόν προβλήματα με την ουσιοεξάρτηση είναι ακόμα μια πρόκληση στην οποία η ΑΑΕΚ ανταποκρίθηκε με τη λειτουργία πιλοτικού προγράμματος, το πρόγραμμα ΕΝΤΑΞΗ το οποίο υλοποιείται από την μονάδα Κατάρτισης και Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Λευκωσίας με την χρηματοδότηση της ΑΑΕΚ. Τα αποτελέσματα υλοποίησης του 1^{ου} χρόνου λειτουργίας του προγράμματος θα ανακοινωθούν στη συνέχεια.

Όπως προανέφερα, το θέμα των εξαρτήσεων είναι πολυσύνθετο και πολυπαραγοντικό, έτσι και ο τρόπος που πρέπει να ανταποκρινόμαστε στις νέες προκλήσεις. πάντα με σοβαρότητα και υπευθυνότητα και ειδικά στις δημόσιες μας τοποθετήσεις, γιατί έχουμε ένα μεγάλο χρέος απέναντι στην κοινωνία, να την ενημερώνουμε σωστά, να την προστατεύσουμε, ειδικά τους νέους και τα παιδιά μας, έτσι ώστε να είναι πιο κοντά σε αληθινούς τρόπους ζωής, μακριά από εξαρτήσεις.